

เรื่อง การปลูกไม้สักสวนป่า ออป.

สรุปโดย นายสัมฤทธิ์ พัฒนโชติ หัวหน้างานสวนป่าแม่มาย

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน

๑. บริบทหรือความเป็นมา

การปลูกสร้างสวนป่าไม้สักทุกวันนี้ มีปัจจัยหลาย ๆ อย่าง ที่ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จเหมือนในอดีต เช่น สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนไป ขาดความอุดมสมบูรณ์ของดิน แร่ธาตุต่าง ๆ การปลูกพืชชนิดเดียวในพื้นที่ ฯลฯ เราจะทำอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ มีไม้สักสวนป่าที่ดีมีคุณภาพ และมีความยั่งยืนตลอดไป

๒. วิธีการ/ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ได้เรียนรู้

๑. การสำรวจพื้นที่ แจ้งผู้นำชุมชนก่อนการดำเนินงาน เตรียมพื้นที่โดยการไถรถแบคโฮในการกำจัดวัชพืชกองเป็นแนว-สุ่มเผา ช่วงเวลาที่หลีกเลี่ยงมาตรการของรัฐ ก่อนการประกาศมาตรการให้สุ่มเผา

(ปัญหาคืองบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน)

๒. การเตรียมดินรอกถุง ควรโรยด้วยปูนขาว เพื่อปรับสภาพดินฆ่าเชื้อโรคต่างๆ (ใช้ดิน ๔ แกลบ ๑ ขี้วัวหมัก ๑) ควรใช้ขนาดถุง ๘” x ๓” เหงาสักต้องแช่สารเร่งรากผสมไตรโคเดอร์มา ก่อนการปักชำ เพื่อป้องกันเชื้อรา หากพบกล้าติดเชื้อราให้ฉีดพ่นด้วยยาฆ่าเชื้อราอีกรอบ

๓. ปักหลัก-ชุดหลุม หลุมต้องขนาด ๓๐x๓๐x๓๐ รองขี้วัว ๑ ชั้น (ขี้วัวต้องหมักอย่างน้อย ๓ เดือน) โพลีเมอร์ ๑ แก้ว

๔. กล้าสักต้องทำการ Hardening ตัดใบให้แข็งแรง ปลูกต้องประณีต มีมิกริดไม่ให้ถุงแตก กล้าสักก่อนปลูก ให้ละลายปุ๋ยยูเรียในน้ำ รดก่อน ๑ วัน

๕. การดูแลใส่ปุ๋ย จะใส่หลังจากกล้าตั้งตัว แตกกยอด ทุก ๆ ๑๐ - ๑๕ วัน เมื่อฝนตก หรือดินมีความชื้น ประมาณ >๕ ครั้ง/ปี

๓. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

๑. การจ้างเอกชนไถรถแบคโฮ เกือบเป็นแนว เป็นแถวเป็นแนว ทดแทนแรงงาน(ที่อายุมาก)ในพื้นที่

๒. การเตรียมกล้าก่อนปลูก ขนาดถุง ๓ x ๘ นิ้ว ได้กล้าที่สูงโต แข็งแรงมากกว่า

๓. การละลายปุ๋ยใส่บัวรดน้ำ ก่อนปลูก ๑ วัน /และเมื่อกล้าผลิใบให้เริ่มใส่ปุ๋ยโดยให้ใส่บ่อย ๆ ในช่วงที่ดินมีความชื้น >๕ ครั้ง/ปี (ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ + ๔๖-๐-๐ อัตราส่วน ๑ : ๓)

๔. การหว่าน**หญ้าสาบเสือ** กำจัดหญ้าคาโดยจะวานเมล็ดหลังจากเก็บบริสุณเฒ่าเสร็จ และยังง่ายต่อการถางดาวยวัชพืช

๖. เทคนิคการคลุมโคนต้นด้วย**พลาสติก หรือกระสอบปุ๋ย** เพื่อป้องกันการวัชพืชและรักษาความชุ่มชื้น

๗. หากพื้นที่ไหนมีสัตว์เลื้อย เช่น วัว ควาย ควรทำการถางดาวยวงกลมเท่านั้น แต่งหน่อไว้ ๒ หน่อ (ถ้าปารก วัว ควายจะไม่ค่อยเข้าเนื่องจากไม่มีหญ้า และมีเหลือบกักกินเลือดเยอะ) หรือ**ล้อมรั้วป้องกัน** หรือ**ปักหลักสามขา**ล้อมกล้าสัก กล้าสักเจริญเติบโตแล้วจึงถางทั่วพื้นที่

๘. พื้นที่ไหนที่แห้งแล้ง ฝนไม่ตก ให้ทำการดาวยวงกลมคลุมด้วยเศษหญ้าที่โคนต้น การเหลือวัชพืชไว้เยอะ ๆ จะทำให้ดินชุ่มชื้นมากกว่า แปลงที่เราตัดโล่งเตียน หรือ**ขุดสระน้ำ**บนพื้นที่สูงเพื่อกักเก็บน้ำสร้างความชุ่มชื้นได้

๙.**การแต่งกิ่ง ลิดกิ่ง** ควรแต่งให้ชิดลำต้น ไม่ให้แผลฉีก ต้นที่ถูกปกคลุมด้วยเถาวัลย์จะเป็นง่ามคดงอ ตัดทิ้งให้แตกหน่อใหม่

๔. ประเด็นความรู้ที่สำคัญ

หากเรามีความใส่ใจ หมั่นดูแล และสังเกต กล้าสักที่ปลูกก็จะออกมาดี และสมบูรณ์ มันคืออนาคตของเรา

๕. บทสรุป

เทคนิคการปลูกสร้างสวนป่าเบื้องต้น ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ แล้วแต่พื้นที่ ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ ทุกสวนป่าดำเนินการน่าจะเหมือน ๆ กัน

รูปภาพประกอบองค์ความรู้พื้นฐานการปลูกสร้างสวนป่าไม้สัก

รูปภาพประกอบองค์ความรู้พื้นฐานการปลูกสร้างสวนป่าไม้สัก

รูปภาพประกอบองค์ความรู้พื้นฐานการปลูกสร้างสวนป่าไม้สัก

รูปภาพประกอบองค์ความรู้พื้นฐานการปลูกสร้างสวนป่าไม้สัก

